

september 2019

Start was succes!

Dit voorjaar is de Ondersteuning van Natuur en Duurzaamheidseducatie voor basisonderwijs in gemeente Heerenveen gestart.

NME de Naturij was hiervoor bij de Sevenaerschool in Nieuwehorne, waar groep 1 en 2 onder leiding van leerlingen van groep 7 en 8 voor het eerst een kabouterpad liepen. Onderweg langs de kabouters ontdekten de kinderen van alles. Allerlei bloemen en bomen maar ook kleine kriebeldiertjes, vogels en wind en wolken. In de omgeving van de school is zoveel te ontdekken en te leren! NME de Naturij gaat de basisscholen in Heerenveen hiertoe stimuleren en hen hierbij helpen. Annemarie Elout, die dit project heeft aangezwengeld bij de gemeente Heerenveen, heeft op enkele scholen al ouders bereid gevonden om Natuurouder te worden en zo het leren door doen en ervaren te stimuleren.

Natuurouders helpen

Natuuronderwijs op school gaat niet altijd vanzelf, en naar buiten gaan tijdens de les wordt nogal eens als een grote uitdaging gezien. Extra handen ter ondersteuning zijn dan erg welkom! Natuurouders zijn deze enthousiaste handen die de leerkracht ondersteunen. De inzet van Natuurouders op school levert een belangrijke bijdrage aan een aantal SLO kerndoelen uit het leergebied 'Oriëntatie op jezelf en de wereld' (met name doelen 39 t/m 42). De directe natuurlijke omgeving staat vooral in de onderbouw centraal, biodiversiteit en duurzaamheid zijn onderwerpen die vooral ook in de hoger klassen aan bod komen. Wellicht zag u bij het lezen van bovenstaande meteen al één of twee ouders voor u die dit misschien leuk vinden? Vraag hen eens! Ze kunnen zich melden bij info@nmenaturij.nl en meteen dit najaar al starten onder leiding van ervaren vrijwilligers. Ook komt er een natuurouder cursus.

Biologiedagen

In oktober gaan vijf klassen uit de gemeente Heerenveen aan de slag in de natuur. Na een excursie gaat de helft van de leerlingen op onderzoek uit. Onder begeleiding doen zij leerzame veldopdrachten met dit jaar als thema 'biodiversiteit'. De andere helft gaat onder begeleiding van Landschapsbeheer Friesland aan het werk. Zij gaan bijvoorbeeld boompjes trekken op de heide, hooien of op een andere manier helpen met het natuurbeheer. Na een uur wisselen de groepen. De Biologiedagen zitten voor dit najaar al vol. Opgave voor de volgende herfst is in juni '20

Ga deze herfst met je groep naar buiten:

Binnenkort starten de Herfstlessen en er kunnen volop leskisten geleend worden over diverse onderwerpen. Zie www.nmenaturij.nl. In deze Nieuwsbrief staan de buitenlessen voor komend half jaar genoemd, elke les duurt ca. 1 á 1,5 uur. Iedere school in de gemeente Heerenveen kan 1x gratis meedoen aan de activiteiten van NME de Natuurij of een leskist lenen. Daarna wordt je gevraagd lid te worden. Lidscholen lenen gratis leskisten en losse materialen en kunnen voor een klein extra bedrag per groep meedoen aan een buitenles. Neem contact op voor meer informatie en aanmelding: info@nmenaturij.nl, tel. 0512-541406. Of kom eens langs, NME de Natuurij is op dinsdag-, woensdag- en donderdagmiddag geopend. Oude Slingeweg 4, Drachten

Op pad met It Fryske Gea in Ketliker skar, gr (6),7,8

We bieden een scholenprogramma aan bij It Ketliker skar in het voor- en najaar. Deze zijn elk jaar hetzelfde. Dit is voor de bovenbouw en kost €3,- per leerling. De klassen gaan dan met een gids opdrachten doen in het gebied volgens een vooropgezette route. Contact opnemen met: Fokje Posthumus Coördinator Natuur-, Milieu-, en Jeugdeducatie van It Fryske Gea f.posthumus@itfryskegea.nl of bel 0511 - 53 97 71

Herfstles met NME de Natuurij, gr 5,6

In de Overtuin te Oranjewoud. Onder leiding van Annemarie of Ria en in kleine groepjes worden vele korte opdrachten over de herfst gedaan. Herfstbladeren, paddenstoelen, spinnen, vruchten en zaden etc. staan centraal in deze les.

Boswandeling met IVN Heerenveen, gr 3,4

In het bos of natuurlijk park dichtbij school. Onder leiding van Mies en Kirsten kunnen kinderen de herfst ontdekken en komen van alles te weten over paddenstoelen, bladverkleuring, vruchten en zaden en hoe dieren zich voorbereiden op de winter.

Herfstles onderbouw, zelf doen of met natuurouder, gr 3,4

Hang de 14 opdrachtkaarten verspreid op in bos of park. Kinderen gaan in groepjes de opdrachten doen in willekeurige volgorde. Je leent de tas met opdracht kaarten, loeppotjes en zoekkaarten e.d. bij NME de Natuurij. Ophalen (openingstijden NME zie www.nmenaturij.nl) of laten brengen op woensdag.

Kabouterpad, zelf doen of met Natuurouder, gr. 1,2

Kabouters en opdrachtbordjes zijn te leen bij NME de Natuurij. Zet een speurtocht uit in het groen vlakbij school. Rondlopen in kleine groepjes onder leiding van een ouders of kinderen van groep 8. Je kunt de kabouters ophalen (openingstijden NME zie www.nmenaturij.nl) of laten brengen op woensdag.

Boekje 52 Buitenavonturen

Begin oktober krijgt elke basisschool voor elke leerling van groep 3 een Buitenavonturen boekje. Consulente Elizabeth Binsbergen komt ze brengen naar elke school in gemeente Heerenveen.

Bij NME de Natuurij kun je er ook een mini leskist Herfst voor groep 3 bij lenen.

Landelijke dag van de duurzaamheid 10 oktober

Voor alle mogelijkheden op Duurzaamheidsdag 10 oktober, kijk op

<http://www.dagvandeduurzaamheid.nl/> Kom op ideeën via deze website, door te klikken op “Activiteiten 10 10” en daarna op “onderwijs”.

Of leen een leskist over een duurzaamheidsonderwerp bij NME de Natuurij.

<http://www.nmenaturij.nl/duurzaamheid/>

Kinderboekenweek: Reis mee .... met de natuur! Alle groepen

Reis mee met 6 dieren. Gans, kikker, mol, paling, vleermuis en slak. Allemaal zijn ze continu in beweging. Maar waarom reizen dieren eigenlijk? Hoe doen ze dat? En waar gaan ze naar toe? In een lespakket van IVN wordt ingezoomd op het reisgedrag van dieren. Wist je bijvoorbeeld dat een kikker in één sprong wel tien keer zijn eigen lichaamslengte ver kan springen? En dat een paling ook behoorlijke afstanden over land kan afleggen? Bij elk dier is een kort verhaal geschreven ter introductie op de opdrachten. De digitale lesmap ‘Reis mee! met de natuur’ is gratis. Vraag het hier aan: <https://doemee.ivn.nl/download-lespakket-reis-mee>

Voorjaarsplannen 2020

Himmelwike in maart/ april

<https://www.omrin.nl/bij-mij-thuis/over-omrin/educatie/himmelwike/>

Buitenlessen in mei/juni

Hou je mailbox en facebook NME Natuurij in de gaten!

Cursus Natuurouders

Vervolg van de cursus Natuurouders met de mogelijkheid voor nieuwe ouders om hiermee kennis te maken. Belangstelling of eerst meer van horen? Mail info@nmenaturij.nl, of bel 0512-541406.